

İl ve Bölgelere Göre Eğitim Düzeyi Göstergeleri

Education level indicators by Province and Regions

Metin Kabalıcı*, Gözde Metin

Türkiye İstatistik Kurumu, Ankara Bölge Müdürlüğü, Ankara

*İletişim yazarı: M. Kabalıcı, e-posta: metin.kabalci@tuik.gov.tr

Öz: Eğitim düzeyi, toplumların gelişmişlik düzeyini gösteren önemli göstergelerden biridir. Bu çalışmada NUTS I, II ve III düzeyleri için eğitim düzeyleri hesaplanmıştır. Bu eğitim düzeylerinin hesaplanması için TÜİK'in 2011 yılı ulusal eğitim verileri kullanılmıştır. Bu verilere altı yaş üzeri, onbeş yaş üzeri, onbeş yaş üzeri arındırılmış, onbeş yaş üzeri okula gidenler ve onbeş altmışdört yaş arası aktif nüfusun kullandığı beş yöntem uygulanarak elde edilmiştir.

AnahtarKelimeler: İllerin eğitim düzeyi, eğitimde kalma süresi, aktif nüfus, ulusal eğitim istatistikleri veri tabanı, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi.

Abstract: Level of education is one of the important indicators of the level of development of societies. In this study, educational level is calculated with TÜİK's 2011 national education data by Province and Regions in Turkey. Five methods are used. This methods are used for educational data which six years of age and older, fifteen years of age and older, free of fifteen years of age and older, active population and fifteen years of age and older who attend school.

Keywords: Educational level of the provinces, duration of education, active population, data base of the national education statistics, address-based population registration system

1. Giriş

Eğitim, insanlık tarihinden bu yana bireylerin ve toplumların gelişim sürecinin en önemli olgularından biridir. Küreselleşen ve birçok alanda sınırların kalktığı günümüz dünyasında, toplumların ve bireylerin temel yeterliliğe sahip olması, bilgiye ulaşabilmesi, sağlıklı toplumsal ve bireysel ilişkiler kurabilmesi ve iyi bir kariyer elde edebilmesi için eğitim çağımızın en önemli ihtiyaçlarındandır.

Bir toplumun gelişmişlik düzeyi, onun eğitim düzeyini ya da eğitim düzeyi gelişmişlik düzeyinin bir göstergesidir. Bilimde, ekonomide, kültürel açıdan bir adım öne geçmek isteyen toplumlar mutlaka bireylerinin resmi ya da özel, örgün ya da yaygın, her türlü eğitime ulaşabilmesini sağlamalıdır. Eğitimli iş gücüne ve vatandaşlara sahip ülkelerin gelişmişlik düzeyi bakımından incelendiğinde dünyayı yönlendiren ve yöneten konumda olduğu görülmektedir. Diğer yandan tarih boyunca, eğitime yeterince önem vermeyen toplumların, açlık, yoksulluk ve kalkınmamış toplumlar olarak mevcutluklarını bile korumaktan aciz duruma düştükleri görülmektedir. Bunu, günümüzdeki gelişmiş ve gelişmekte olan toplumlarda eğitime verilen önemi kıyasladığımızda ve bu konudaki istatistiklere baktığımızda daha iyi görebilmekteyiz. Fransız bilim adamı Jean Paul Richer 'ekmekten sonra, eğitim bir ülkenin en büyük ihtiyacıdır' diyerek eğitimin bir ülke için ne kadar önemli olduğunu, veciz bir şekilde ifade etmektedir.

Bu nedenle il ve bölgelerimizin gelişmişlik düzeylerinin karşılaştırılabilmesi amacıyla il ve bölgelere göre eğitim düzeyi göstergeleri hesaplanmıştır. Bu göstergeler, yerleşim yerleri, toplumlar veya ülkeler hakkında karar alıcılar ve/veya bireylerin ilgisini çeken bir konumundadır.

Bu çalışmada, Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı (UEİVT) 2011 verileri kullanılmak suretiyle, Türkiye için NUTS I(12 Bölge), NUTS II (26 Bölge) ve NUTS III (81 il) bazında ortalama örgün eğitimde kalma süresi, cinsiyet ayrımında 5 farklı nüfus grubu için ortaya konulmuştur. Bu nüfus grupları, altı yaş ve üzeri, onbeş yaş ve üzeri, onbeş yaş üzeri arındırılmış, onbeş yaş üzeri okula giden ve onbeş-altmış dört yaş arası aktif nüfustur.

2. Kuram

Eğitim düzeyine ilişkin ölçümler genellikle, okullaşma oranı, Eğitime harcanan kaynak, okuma-yazma oranı, yerleşim yerlerinde yaşayan kişilerin eğitim durumu vb.

göstergelerle yapılmaktadır. Bu çalışmada ise eğitim düzeyine ilişkin göstergeler, nüfusun ortalama eğitimde kalma süresi yaklaşımı ile ortaya konulmaktadır.

3. İlgili Çalışmalar

İnsani gelişmişlik endeksine (2011) göre ortalama eğitimde kalma süresi, ülkenin eğitim düzeyi ile ilgili bilgi vermenin yanında ülkelerin gelişmişlik düzeyleri hakkında karşılaştırılabilir bilgi sunan İnsani Gelişmişlik Endeksinin hesaplanmasında beklenen eğitim yılı ile birlikte yer alan bileşenlerden biridir.

Kavak'a (2010) göre eğitim hem bugün hem de gelecek için önemlidir. İyi eğitilmiş ve yetiştirilmiş bir nüfus, hem bireylerin ve toplumların refahı hem de insan hakları, demokrasi ve özgürlüklerin geliştirilmesi, yaşam beklentisi, toplumsal bütünleşme ve çevrenin korunması için gereklidir. Eğitimin bireysel gelişme ve nüfus bakımından önemi, Uluslararası Nüfus ve Kalkınma Konferansı (International Conference on Population and Development) dahil başlıca BM konferans ve zirvelerinde de (World Conference on Education for All, Jomtien, Thailand, 1990; World Education Forum, Dakar, Senegal, 2000; UN Millennium Declaration, 2000) güçlü bir biçimde onaylanmıştır.

Ekonomik işbirliği ve kalkınma örgütü (2011)(OECD), resmi eğitim programını tamamlayan yetişkin nüfusun eğitim ölçü göstergesi resmi ortalama eğitim yılı hesaplamasında Uluslararası Standart Eğitim Sınıflamasını (ISCED) kullanmaktadır.

Robert Baro ve Jong-Wha Lee'nin (2010) Dünyada Eğitim Düzeyi raporunda, On beş yaş üstü dünya nüfusunun ortalama eğitim düzeyi, 1950 yılında 3.2 yıl, 1980 yılında 5.3 yıl iken 2010 yılında istikrarlı bir artışla 7.8 yıl olmuştur.

4. Materyal ve Yöntem

Genelde eğitim sistemi, örgün eğitim ve yaygın eğitim olarak iki başlık altında ele alınmaktadır; Türkiye'de de eğitim sistemi bu yapıdadır. Örgün eğitim, belirli yaş grubundaki ve aynı seviyedeki bireylere, amaca göre hazırlanmış programlarla, okul çatısı altında düzenli olarak yapılan eğitimidir. Örgün eğitim, okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsar. Yaygın eğitim, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş, örgün eğitim sisteminin herhangi bir aşamasında bulunan ya da örgün eğitimini tamamlamış bireyler için örgün eğitimin yanında veya dışında düzenlenen eğitim, öğretim, rehberlik ve uygulama faaliyetlerinden oluşur. Yaygın eğitimde, genel veya mesleki eğitim eksikliklerini gidermek isteyen kişilerin gönüllü katılımı söz konusudur.

Türkiye'de bitirilen eğitim düzeyine ilişkin veriler 2000 yılı ve öncesi Genel Nüfus Sayımları ile elde edilirken, 2007 yılından itibaren düzenli olarak, her yıl Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayınlanmaktadır. Bu veriler, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) alan uygulaması ile oluşturulmuş ve daha sonra, Milli Eğitim Bakanlığına (MEB) bağlı tüm özel ve resmi eğitim kurumlarından, tüm vakıf ve devlet üniversiteleri, Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) ile Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezinden (ÖSYM) elde edilen idari kayıtlar ile güncellenmektedir. Bu suretle Türkiye için Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı (UEİVT) oluşturulmuştur. Her yıl MEB ve üniversitelerden alınan öğrenci ve mezunlara ilişkin idari kayıtlar ile UEİVT güncellenerek kullanıcıya sunulmaktadır.

Ülkemizde, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 2008 yılından itibaren her yıl bitirilen eğitim düzeyine, cinsiyete, yaş grubuna göre yerleşim yeri bazında nüfus verilerini yayınlamaktadır. Bu çalışmada Türkiye İstatistik Kurumu 2011 yılı eğitim verileri illere göre ağırlıklandırılarak illere göre eğitim düzey göstergeleri elde edilmiştir. Kullanılan bu verilerde altı yaş ve üstü Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının eğitim durumuna ilişkin bilgileri kapsamaktadır. Altı yaş ve üstü, onbeş yaş ve üstü ile eğitim düzeylerine özel yaş grupları (6-13, 14-17, 18-21, 22-24, 25-29, 30-34,....., 65+) kullanılmaktadır.

Bu çalışmada 5 farklı yöntem ile eğitim düzeyi göstergeleri hesaplanmıştır. Bu yöntemler altı yaş ve üzeri, onbeş yaş ve üzeri, onbeş yaş üzeri arındırılmış, onbeş yaş üzeri okula gidenler ve onbeş altmış dört yaş arası aktif nüfus olarak verilere uygulanmıştır. Üçüncü yöntem onbeş

yaş ve üzeri arındırılmış hesaplanırken bilinmeyenler kapsam dışı bırakılmıştır. Bu yöntemlerde kullanılan eğitim düzeyi sınıflaması şu şekildedir:

- İlkokul mezunu
- İlköğretim mezunu
- Ortaokul veya dengi mezunu
- Lise veya dengi mezunu
- Yüksekokul veya fakülte mezunu
- Yüksek Lisans mezunu
- Doktora mezunu

İlkokul ile ortaokul ve dengi okul mezunları, zorunlu eğitim 8 yıla çıkarılmadan önceki dönemde eğitim sisteminden mezun olanları kapsamaktadır. Ayrıca, okuma yazma bilmeyen ve okuma yazma bilen ancak bir okul bitirmeyen gruplar da sınıflamaya dahil edilmiştir.

Çizelge 1. Eğitimde kalınan süre ve birikimli süre

Düzye sırası	Bitirilen eğitim düzeyi sınıflaması	Eğitimde kalınan süre	Birikimli süre (x)
1	Okuma-yazma bilmeyen	0	
2	Okur-yazar fakat okul bitirmeyen	0	
2	Eğitim düzeyi bilinmeyen	0	
4	İlkokul mezunu	5	5
5	İlköğretim mezunu	8	8
6	Ortaokul veya dengi mezunu	8	8
7	Lise veya dengi mezunu	3	11
8	Yüksekokul veya fakülte mezunu*	3,66	14,66
9	Yüksek Lisans mezunu	2	17
10	Doktora mezunu	4	21

*Önlisans/Lisans mezunları ortalaması

Bu çalışmada birikimli süreler ağırlık olarak kullanılmıştır. Eğitim düzeylerinin hesaplanması şu şekilde formüle edilebilir:

$$M = \frac{\sum x_i \cdot n_i}{\sum n_i}$$

x_i = i eğitim düzeyinin birikimli süresi

n_i = i eğitim düzeyine sahip nüfus

5. Analiz ve Bulguların Yorumlanması

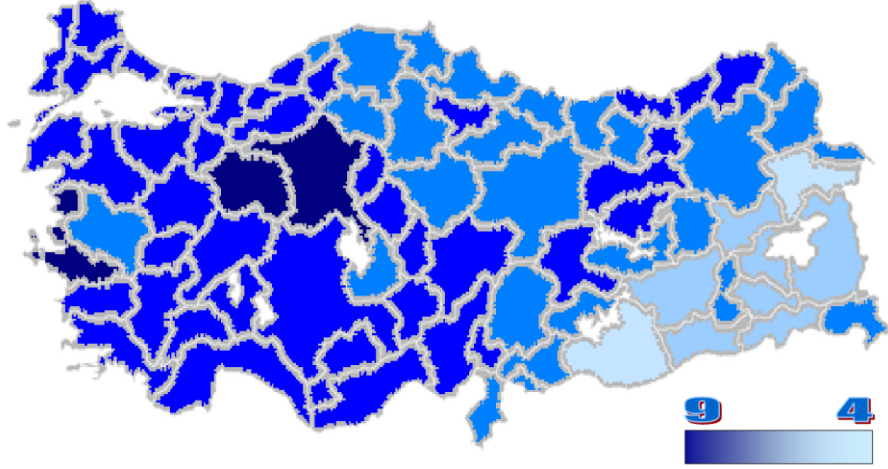
Bu çalışmadaki temel bulgulara göre, büyük şehirlerdeki eğitim düzeyinin daha yüksek olduğu, cinsiyet bazlı değerlendirildiğinde erkeklerin eğitim düzeyinin kadınların eğitim düzeyinden daha yüksek olduğu, özellikle gelişmişlik düzeyi düşük olan illerde, kadın nüfusun eğitim düzeyinin oldukça düşük olduğu saptanmıştır. Onbeş-altmış dört yaş arası olan ve aktif nüfus olarak tanımlanan grubun, ortalamasının önemli derecede yüksek olmasının, Ülkemizin eğitim düzeyinin artış eğiliminde olduğunun bir göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Robert Baro ve Jong-Wha Lee'nin (2010) Dünyada Eğitim Düzeyi raporunda, On beş yaş üstü dünya nüfusunun ortalama eğitim düzeyi, 2010 yılında 7.8 yıl iken ülkemizde 7.3 yıl olduğu, ancak aktif nüfus olarak tanımlanan 15-64 yaş grubunda 7.8 yıl ile dünya ortalamasına eşit olduğu görülmektedir.

Ülke ortalaması olarak, ortaokul 3 üncü sınıftan terk bir eğitim düzeyine sahip olduğumuz, bazı yerleşim yerlerinde ilkokul 3 üncü sınıf seviyesinde iken en iyi göstergede dahi lise mezunu bile olmadığımız görülmektedir.

Tüm bölgeler için 5 farklı yaklaşımla hesaplanan eğitim düzeyine ilişkin göstergeler Ek 1, 2 ve 3'te cinsiyet ayrımında verilmiş olup, öne çıkan bulgu ve bunların yorumları aşağıda belirtilmiştir. Aşağıda ise 5 seviyeli Türkiye eğitim düzeyi göstergesi haritasına yer verilmiştir.

Şekil 1. 15+ Yaş Grubu İllere Göre Eğitim Düzeyi

5.1. NUTS I Düzeyi için Bulgu ve Yorumlar

12 Bölgenin yer aldığı bu düzeyde eğitim düzeyi en yüksek bölgenin aktif nüfus grubunda 8.7 yıl ile TR5 (Batı Anadolu) Bölgesi, en düşük bölgenin ise 6.1 yıl ile TRC (Güneydoğu Anadolu) Bölgesi olduğu ortaya çıkmaktadır.

5.2. NUTS II Düzeyi için Bulgu ve Yorumlar

26 Bölgenin yer aldığı bu düzeyde eğitim düzeyi en yüksek bölgenin aktif nüfus grubunda 9.1 yıl ile TR51 Bölgesi, en düşük bölgenin ise 6.0 yıl ile TRA2 Bölgesi olduğu ortaya çıkmaktadır.

5.3. NUTS III Düzeyi için Bulgu ve Yorumlar

81 İlimizin yer aldığı bu düzeyde, 6+ yaş grubunda eğitim düzeyinin en yüksek olduğu iller, sırasıyla 7.6 yıl ile Ankara, 7.3 yıl ile Eskişehir, 7.1 yıl ile İzmir ve 6.9 yıl ile Kırıkkale ili olup, en düşük olan iller ise sırasıyla, 3.9 yıl ile Van, 3.8 yıl ile Muş, 3.6 yıl ile Ağrı ve Şanlıurfa'dır. Kadın nüfus bakımından ise en düşük ilin 2.5 yıl ile Ağrı ili olduğu görülmektedir. Kadın ve Erkek nüfusun eğitimde kalma süresi bakımından farkın en yüksek olduğu ilin ise Hakkari olduğu belirlenmiştir. Bu ilde Erkekler 6.1 yıl eğitimde kalır iken Kadınlar ise sadece 3.5 yıl eğitimde kalmaktadırlar.

15+ yaş grubunda eğitim düzeyinin en yüksek olduğu iller, sırasıyla 8,7 yıl ile Ankara, 8,3 yıl ile Eskişehir, 8,0 yıl ile İzmir ve 7,9 yıl ile Kocaeli ili olup, en düşük olan iller ise sırasıyla, 5,3 yıl ile Van, 5,1 yıl ile Muş, 4,9 yıl ile Şanlıurfa ve 4,8 ile Ağrı ilidir. Kadın nüfus bakımından ise en düşük ilin 3,3 yıl ile Ağrı olduğu görülmektedir. Kadın ve Erkek nüfusun eğitimde kalma süresi bakımından farkın en yüksek olduğu ilin ise Şırnak olduğu

belirlenmiştir. Bu ilde Erkekler 7.1 yıl eğitimde kalır iken Kadınlar ise sadece 3.7 yıl eğitimde kalmaktadırlar.

15+ arındırılmış yaş grubunda eğitim düzeyinin en yüksek olduğu iller, sırasıyla 9,1 yıl ile Ankara, 8.5 yıl ile Eskişehir, 8.3 yıl ile İstanbul ve 8.2 yıl ile Kocaeli ili olup, en düşük olan iller ise sırasıyla, 5.6 yıl ile Van, 5.5 yıl ile Muş, 5.3 yıl ile Şanlıurfa ve Ağrı illeridir. Kadın nüfus bakımından ise en düşük ilin 3.7 yıl ile Ağrı olduğu görülmektedir. Kadın ve Erkek nüfusun eğitimde kalma süresi bakımından farkın en yüksek olduğu ilin ise Şırnak olduğu belirlenmiştir. Bu ilde Erkekler 7.4 yıl eğitimde kalır iken Kadınlar ise sadece 3.9 yıl eğitimde kalmaktadırlar.

15+ okula giden yaş grubunda eğitim düzeyinin en yüksek olduğu iller, sırasıyla 9,7 yıl ile Ankara, 9.2 yıl ile Tunceli, 9.1 yıl ile İstanbul ve Eskişehir illeri olup, en düşük olan iller ise sırasıyla, 8.0 yıl ile Sinop, 7.9 yıl ile Afyon, Aksaray ve Manisa illeridir. Kadın nüfus bakımından ise en düşük ilin 7.4 yıl ile Afyon, Yozgat ve Kütahya illeri olduğu görülmektedir. Kadın ve Erkek nüfusun eğitimde kalma süresi bakımından farkın en yüksek olduğu ilin ise Bayburt ili olduğu belirlenmiştir. Bu ilde Erkekler 9.0 yıl eğitimde kalır iken Kadınlar ise sadece 7.6 yıl eğitimde kalmaktadırlar.

15–64 yaş arası yaş grubunda eğitim düzeyinin en yüksek olduğu iller, sırasıyla 9,1 yıl ile Ankara, 8.8 yıl ile Eskişehir, 8.5 yıl ile Kırıkkale ve 8.4 yıl ile İzmir ili olup, en düşük olan iller ise sırasıyla, 5.5 yıl ile Van, 5.4 yıl ile Muş, 5.2 yıl ile Şanlıurfa ve 5.1 yıl ile Ağrı ilidir. Kadın nüfus bakımından ise en düşük ilin 3.6 yıl ile Ağrı ili olduğu görülmektedir. Kadın ve Erkek nüfusun eğitimde kalma süresi bakımından farkın en yüksek olduğu ilin ise Siirt ili olduğu belirlenmiştir. Bu ilde Erkekler 7.8 yıl eğitimde kalır iken Kadınlar ise sadece 4.5 yıl eğitimde kalmaktadırlar.

6. Sonuç

Ülkemizde, İllerin ve Bölgelerin gelişmişliğinin düzeyi, uygulanacak sosyal ve ekonomik politikaların neler olacağı sorusuna muhatap olan/olacak karar vericiler için, eğitim düzeyi olmazsa olmaz bir gösterge konumundadır. NUTS I, II ve III bazında ve 5 farklı yaklaşımla hesaplanana eğitim düzeyi göstergeleri, yerleşim yerleri arasındaki farkı ortaya koymakta, bu ve benzer konularda araştırmacı, politika üreticileri ve bu alanda ihtiyaç duyanlar için önemli bir kaynak olacaktır.

Kaynaklar

Kavak, Yüksel (2010) “2050’ye Doğru Nüfus Bilim ve Yönetim: Eğitim Sistemine Bakış” TÜSİAD-T/2010/11/506

İnsani gelişmişlik endeksi (2011) [Online] http://hdr.undp.org/en/media/FAQs_2011_HDI.pdf

OECD (2011) [Online]<http://www.oecd.org/dataoecd/56/9/37863998.pdf>

Robert Baro;Jong-Wha Lee (2010) Educational attainment in the world, 1950–2010

(<http://www.voxeu.org/index.php?q=node/5058>)

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Veri Tabanı (2011), Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Ankara (<http://tuikapp.tuik.gov.tr/adnksdagitapp/adnks.zul>)

NUTS I DÜZEYİ EĞİTİM GÖSTERGELERİ

NUTS I	6+ YAŞ			15+ YAŞ			15+YAŞ ARINDIRILMIŞ			15+ YAŞ OKULA GİDEN			15-64 YAŞ GRUBU		
	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
TR1	6.8	7.2	6.4	7.9	8.4	7.4	8.3	8.9	7.8	9.1	9.3	8.8	8.1	8.5	7.8
TR2	6.6	7.1	6.1	7.4	8.0	6.8	7.6	8.2	6.9	8.3	8.7	7.9	8.0	8.5	7.5
TR3	6.6	7.1	6.1	7.5	8.2	6.9	7.6	8.3	7.0	8.4	8.7	8.1	8.0	8.5	7.5
TR4	6.7	7.3	6.1	7.7	8.5	7.0	8.0	8.8	7.2	8.7	9.1	8.2	8.2	8.9	7.6
TR5	7.1	7.6	6.5	8.2	9.0	7.5	8.5	9.3	7.8	9.2	9.6	8.8	8.7	9.2	8.1
TR6	6.1	6.7	5.5	7.3	8.0	6.5	7.5	8.3	6.7	8.5	8.8	8.2	7.7	8.3	7.1
TR7	6.0	6.8	5.3	7.1	8.1	6.2	7.4	8.3	6.5	8.4	8.8	7.9	7.7	8.5	6.9
TR8	5.9	6.6	5.2	6.8	7.7	5.9	7.0	7.9	6.1	8.2	8.6	7.8	7.5	8.3	6.8
TR9	6.1	6.9	5.3	7.0	8.0	6.0	7.2	8.2	6.2	8.6	8.9	8.2	7.8	8.6	7.0
TRA	5.0	5.9	4.1	6.2	7.3	5.1	6.6	7.8	5.4	8.5	8.8	8.0	6.7	7.7	5.6
TRB	6.0	6.9	5.0	7.1	8.2	5.9	7.3	8.5	6.1	8.8	9.3	8.3	7.7	8.7	6.6
TRC	4.4	5.4	3.4	5.8	7.1	4.4	6.1	7.5	4.7	8.4	8.7	8.0	6.1	7.4	4.8
Türkiye	6.2	6.8	5.6	7.3	8.1	6.6	7.6	8.4	6.8	8.7	9.0	8.3	7.8	8.4	7.1

NUTS II DÜZEYİ EĞİTİM GÖSTERGELERİ

EK-2

NUTS II	6+ YAŞ			15+ YAŞ			15+YAŞ ARINDIRILMIŞ			15+ YAŞ OKULA GİDEN			15-64 YAŞ GRUBU		
	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
TR10	6.8	7.2	6.4	7.9	8.4	7.4	8.3	8.9	7.8	9.1	9.3	8.8	8.1	8.5	7.8
TR21	6.7	7.2	6.2	7.6	8.1	7.0	7.8	8.4	7.1	8.5	8.8	8.1	8.1	8.5	7.6
TR22	6.5	7.1	5.9	7.3	8.0	6.6	7.4	8.1	6.7	8.2	8.6	7.8	8.0	8.5	7.4
TR31	7.1	7.5	6.7	8.0	8.6	7.5	8.2	8.7	7.6	8.9	9.1	8.6	8.4	8.8	8.0
TR32	6.4	6.9	6.0	7.4	8.0	6.8	7.5	8.1	6.9	8.3	8.5	8.0	7.9	8.3	7.5
TR33	6.1	6.8	5.4	7.0	7.8	6.2	7.1	7.9	6.2	8.0	8.4	7.5	7.6	8.3	6.9
TR41	6.8	7.4	6.2	7.8	8.5	7.1	8.0	8.8	7.3	8.7	9.2	8.3	8.3	8.9	7.7
TR42	6.6	7.2	5.9	7.6	8.4	6.8	7.9	8.7	7.1	8.7	9.1	8.2	8.1	8.8	7.4
TR51	7.6	8.1	7.1	8.7	9.4	8.1	9.1	9.8	8.4	9.7	10.0	9.3	9.1	9.6	8.6
TR52	6.0	6.7	5.4	7.2	8.0	6.3	7.3	8.2	6.4	8.1	8.6	7.6	7.6	8.4	6.9
TR61	6.6	7.1	6.1	7.6	8.2	7.0	7.9	8.6	7.2	8.6	8.9	8.3	8.1	8.5	7.6
TR62	6.2	6.7	5.6	7.3	8.1	6.6	7.6	8.3	6.8	8.6	8.9	8.3	7.7	8.4	7.1
TR63	5.6	6.2	4.9	6.8	7.7	6.0	7.1	8.0	6.1	8.3	8.6	7.9	7.3	8.0	6.5
TR71	6.1	6.8	5.4	7.2	8.2	6.3	7.3	8.2	6.4	8.3	8.7	7.8	7.8	8.6	7.0
TR72	6.0	6.7	5.3	7.1	8.0	6.2	7.5	8.4	6.5	8.5	9.0	8.0	7.7	8.5	6.9
TR81	6.2	7.0	5.4	7.0	8.1	6.1	7.2	8.2	6.2	8.3	8.8	7.9	7.7	8.6	6.8
TR82	5.8	6.6	5.0	6.6	7.5	5.6	6.7	7.6	5.7	8.0	8.4	7.5	7.5	8.3	6.7
TR83	5.8	6.5	5.2	6.8	7.6	6.0	7.0	7.8	6.2	8.2	8.6	7.8	7.5	8.2	6.8
TR90	6.1	6.9	5.3	7.0	8.0	6.0	7.2	8.2	6.2	8.6	8.9	8.2	7.8	8.6	7.0
TRA1	5.7	6.6	4.8	6.9	8.0	5.7	7.2	8.3	6.0	8.7	9.1	8.0	7.4	8.5	6.3
TRA2	4.3	5.2	3.4	5.6	6.7	4.4	6.0	7.2	4.7	8.2	8.5	7.8	6.0	7.0	4.8
TRB1	6.0	6.9	5.0	7.1	8.2	5.9	7.3	8.5	6.1	8.8	9.3	8.3	7.7	8.7	6.6
TRB2	4.1	5.2	3.0	5.5	6.9	3.9	5.8	7.3	4.2	8.4	8.8	7.9	5.8	7.2	4.2
TRC1	5.2	5.9	4.5	6.6	7.5	5.6	6.8	7.9	5.8	8.3	8.7	7.9	7.0	7.9	6.0
TRC2	4.0	5.0	3.0	5.4	6.8	3.9	5.7	7.2	4.2	8.5	8.7	8.1	5.6	7.1	4.2
TRC3	4.3	5.4	3.2	5.8	7.3	4.3	6.1	7.6	4.5	8.6	8.9	8.0	6.2	7.6	4.6
Türkiye	6.2	6.8	5.6	7.3	8.1	6.6	7.6	8.4	6.8	8.7	9.0	8.3	7.8	8.4	7.1

Enaz
Ençok
Erkek>Kadın

NUTS III DÜZEYİ EĞİTİM GÖSTERGELERİ

İl	6+ YAŞ			15+ YAŞ			15+YAŞ ARINDIRILMIŞ			15+ YAŞ OKULA GİDEN			15-64 YAŞ GRUBU		
	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
ADANA	6.1	6.7	5.6	7.4	8.1	6.6	7.6	8.4	6.8	8.7	9.0	8.4	7.7	8.4	7.1
ADİYAMAN	5.3	6.1	4.5	6.5	7.6	5.5	6.8	7.9	5.7	8.4	8.8	7.9	7.0	8.0	6.0
AFYONKARAHİSAR	6.0	6.7	5.2	7.0	8.0	6.1	7.1	8.0	6.1	7.9	8.4	7.4	7.6	8.4	6.7
AĞRI	3.6	4.6	2.5	4.8	6.1	3.3	5.3	6.7	3.7	8.1	8.4	7.6	5.1	6.3	3.6
AMASYA	6.2	6.9	5.5	7.1	8.0	6.2	7.3	8.2	6.4	8.3	8.8	7.7	7.9	8.6	7.1
ANKARA	7.6	8.1	7.1	8.7	9.4	8.1	9.1	9.8	8.4	9.7	10.0	9.3	9.1	9.6	8.6
ANTALYA	6.6	7.0	6.2	7.7	8.2	7.1	8.0	8.6	7.4	8.7	9.0	8.4	8.0	8.5	7.6
ARTVİN	6.5	7.4	5.5	7.3	8.4	6.2	7.6	8.7	6.5	8.6	9.1	7.9	8.2	9.1	7.3
AYDIN	6.3	6.8	5.8	7.2	7.8	6.6	7.3	7.9	6.7	8.2	8.4	7.9	7.8	8.2	7.3
BALIKESİR	6.5	7.1	5.9	7.3	8.0	6.6	7.4	8.1	6.7	8.2	8.6	7.8	7.9	8.5	7.3
BİLECİK	6.8	7.5	6.1	7.7	8.5	6.9	7.8	8.6	6.9	8.4	9.0	7.7	8.3	9.0	7.6
BİNGÖL	5.0	6.1	3.9	6.1	7.4	4.7	6.3	7.7	4.9	8.5	8.9	7.8	6.5	7.9	5.1
BİTLİS	4.4	5.6	3.2	5.9	7.4	4.2	6.1	7.6	4.4	8.5	8.9	7.8	6.2	7.7	4.5
BOLU	6.6	7.3	5.9	7.5	8.3	6.6	7.6	8.5	6.8	8.5	9.0	8.0	8.3	8.9	7.6
BURDUR	6.3	6.9	5.6	7.1	7.9	6.3	7.2	8.1	6.4	8.1	8.5	7.7	7.9	8.5	7.2
BURSA	6.7	7.2	6.1	7.7	8.4	7.0	7.9	8.7	7.2	8.6	9.0	8.2	8.1	8.7	7.5
ÇANAKKALE	6.6	7.2	6.0	7.3	8.0	6.7	7.4	8.1	6.7	8.2	8.7	7.7	8.0	8.5	7.5
ÇANKIRI	6.1	6.9	5.3	6.9	7.9	6.0	7.0	8.0	6.1	8.2	8.7	7.6	7.9	8.7	7.0
ÇORUM	5.6	6.3	4.9	6.5	7.4	5.6	6.6	7.5	5.7	8.0	8.4	7.5	7.3	8.1	6.5
DENİZLİ	6.4	6.9	5.9	7.4	8.0	6.7	7.5	8.2	6.8	8.3	8.5	8.0	7.9	8.4	7.5
DIYARBAKIR	4.5	5.5	3.4	5.8	7.1	4.4	6.1	7.4	4.6	8.7	8.9	8.4	6.1	7.4	4.7
EDİRNE	6.6	7.1	6.1	7.4	7.9	6.8	7.5	8.1	6.9	8.4	8.6	8.0	8.0	8.4	7.5
ELAZIĞ	5.9	7.0	4.9	7.0	8.3	5.7	7.2	8.6	5.9	8.8	9.4	8.2	7.6	8.8	6.4
ERZİNCAN	6.2	7.1	5.3	7.2	8.2	6.1	7.4	8.5	6.3	8.7	9.2	8.2	8.0	8.9	7.0
ERZURUM	5.5	6.4	4.6	6.7	7.9	5.6	7.0	8.3	5.8	8.7	9.1	8.1	7.3	8.4	6.1
ESKİŞEHİR	7.3	8.0	6.7	8.3	9.0	7.5	8.5	9.3	7.8	9.1	9.6	8.6	8.8	9.4	8.2
GAZİANTEP	5.2	5.9	4.5	6.5	7.5	5.6	6.9	7.9	5.9	8.2	8.6	7.8	6.9	7.8	6.0
GİRESUN	5.8	6.7	5.0	6.6	7.6	5.7	6.9	8.0	5.9	8.5	8.8	8.2	7.6	8.4	6.8
GÜMÜŞHANE	6.0	6.9	5.1	6.9	8.0	5.8	7.2	8.3	6.1	8.5	9.1	7.9	7.8	8.7	6.8
HAKKARİ	4.9	6.1	3.5	6.4	7.8	4.6	6.7	8.1	4.9	8.9	9.3	8.2	6.6	7.9	4.9
HATAY	5.6	6.2	5.0	6.8	7.6	6.1	7.0	7.9	6.2	8.2	8.5	7.9	7.2	7.9	6.5

ISPARTA	6.7	7.4	6.0	7.6	8.5	6.8	7.8	8.7	7.0	8.6	9.1	8.2	8.3	9.0	7.6
MERSİN	6.2	6.7	5.7	7.3	8.0	6.6	7.5	8.3	6.8	8.5	8.8	8.2	7.7	8.3	7.1
İSTANBUL	6.8	7.2	6.4	7.9	8.4	7.4	8.3	8.9	7.8	9.1	9.3	8.8	8.1	8.5	7.8
İZMİR	7.1	7.5	6.7	8.0	8.6	7.5	8.2	8.7	7.6	8.9	9.1	8.6	8.4	8.8	8.0
KARS	5.1	5.8	4.3	6.3	7.2	5.2	6.7	7.7	5.5	8.3	8.6	7.9	6.7	7.6	5.8
KASTAMONU	5.7	6.6	4.8	6.4	7.4	5.4	6.5	7.5	5.5	8.0	8.4	7.5	7.4	8.3	6.5
KAYSERİ	6.2	6.9	5.5	7.4	8.3	6.5	7.8	8.7	6.9	8.7	9.1	8.2	7.9	8.7	7.1
KIRKLARELİ	6.9	7.3	6.3	7.6	8.2	7.1	7.8	8.4	7.2	8.4	8.8	8.0	8.2	8.6	7.8
KIRŞEHİR	6.4	7.2	5.6	7.4	8.4	6.5	7.5	8.5	6.5	8.5	9.0	8.0	8.1	8.9	7.3
KOCAELİ	6.8	7.4	6.1	7.9	8.7	7.1	8.2	9.0	7.4	8.9	9.3	8.4	8.3	9.0	7.6
KONYA	6.0	6.7	5.3	7.2	8.1	6.3	7.3	8.3	6.4	8.1	8.6	7.6	7.6	8.4	6.9
KÜTAHYA	6.3	7.1	5.5	7.1	8.1	6.2	7.1	8.1	6.2	8.1	8.7	7.4	7.8	8.7	6.9
MALATYA	6.2	7.0	5.4	7.4	8.4	6.4	7.6	8.6	6.5	8.9	9.3	8.5	8.0	8.9	7.1
MANİSA	6.0	6.6	5.5	6.9	7.6	6.2	7.0	7.7	6.3	7.9	8.2	7.5	7.5	8.0	6.9
KAHRAMANMARAŞ	5.4	6.1	4.7	6.7	7.6	5.7	6.9	7.9	5.9	8.3	8.6	7.8	7.2	8.1	6.3
MARDİN	4.3	5.3	3.3	5.7	7.1	4.3	6.0	7.4	4.5	8.4	8.7	8.0	6.1	7.4	4.7
MUĞLA	6.7	7.1	6.3	7.6	8.1	7.1	7.8	8.3	7.3	8.4	8.7	8.2	8.1	8.4	7.7
MUŞ	3.8	4.9	2.7	5.1	6.6	3.6	5.5	7.0	3.9	8.3	8.6	7.9	5.4	6.9	3.8
NEVŞEHİR	6.1	6.8	5.5	7.2	8.1	6.3	7.2	8.1	6.4	8.1	8.5	7.6	7.8	8.5	7.1
NİĞDE	5.9	6.5	5.3	7.1	7.9	6.3	7.1	8.0	6.3	8.1	8.4	7.8	7.6	8.3	7.0
ORDU	5.6	6.3	4.8	6.4	7.3	5.5	6.6	7.6	5.7	8.3	8.5	8.0	7.2	8.0	6.5
RİZE	6.3	7.2	5.5	7.3	8.3	6.3	7.5	8.6	6.5	8.6	9.0	8.2	8.0	8.8	7.2
SAKARYA	6.4	7.0	5.7	7.4	8.2	6.6	7.6	8.4	6.8	8.4	8.8	7.9	7.9	8.6	7.2
SAMSUN	6.0	6.5	5.4	6.9	7.7	6.2	7.1	7.9	6.4	8.3	8.6	8.0	7.5	8.1	6.9
ŞİRT	4.4	5.6	3.1	5.9	7.5	4.2	6.1	7.7	4.3	8.7	9.1	8.0	6.3	7.8	4.5
SİNOP	5.8	6.4	5.1	6.5	7.3	5.8	6.7	7.5	5.9	8.0	8.3	7.6	7.5	8.1	6.8
SİVAS	5.9	6.7	5.1	6.9	7.9	6.0	7.3	8.3	6.3	8.6	9.0	8.2	7.7	8.6	6.8
TEKİRDAĞ	6.7	7.2	6.2	7.7	8.2	7.1	7.9	8.5	7.3	8.6	8.9	8.2	8.1	8.5	7.6
TOKAT	5.7	6.4	5.0	6.6	7.5	5.7	6.8	7.8	5.9	8.2	8.6	7.7	7.3	8.2	6.5
TRABZON	6.5	7.3	5.7	7.4	8.5	6.5	7.7	8.7	6.7	8.9	9.3	8.5	8.2	9.0	7.4
TUNCELİ	6.8	7.6	5.7	7.4	8.2	6.3	7.7	8.6	6.5	9.2	9.4	8.7	8.3	8.8	7.5
ŞANLIURFA	3.6	4.7	2.6	4.9	6.5	3.4	5.3	6.9	3.8	8.2	8.4	7.8	5.2	6.7	3.7
UŞAK	6.3	7.0	5.6	7.2	8.0	6.4	7.2	8.1	6.4	8.2	8.6	7.8	7.9	8.5	7.2
VAN	3.9	5.0	2.9	5.3	6.7	3.8	5.6	7.0	4.1	8.3	8.6	7.8	5.5	6.9	4.0
YOZGAT	5.4	6.1	4.7	6.4	7.3	5.5	6.8	7.8	5.9	8.0	8.5	7.4	7.0	7.8	6.2
ZONGULDAK	6.2	7.1	5.4	7.1	8.1	6.1	7.3	8.3	6.3	8.3	8.7	7.9	7.7	8.6	6.8
AKSARAY	5.6	6.3	5.0	6.8	7.7	5.9	6.9	7.8	6.0	7.9	8.3	7.5	7.3	8.1	6.5

BAYBURT	6.0	7.0	4.9	7.0	8.2	5.8	7.3	8.4	5.9	8.4	9.0	7.6	7.8	8.8	6.6
KARAMAN	6.1	6.7	5.5	7.2	7.9	6.5	7.3	8.1	6.6	8.1	8.5	7.6	7.8	8.4	7.2
KIRIKKALE	6.7	7.7	5.8	7.8	8.9	6.7	7.9	9.0	6.8	8.8	9.4	8.1	8.5	9.5	7.5
BATMAN	4.6	5.6	3.5	6.2	7.7	4.7	6.4	8.0	4.9	8.7	9.1	8.1	6.5	8.0	5.0
ŞIRNAK	4.0	5.2	2.7	5.5	7.1	3.7	5.8	7.4	3.9	8.6	8.9	8.0	5.8	7.3	3.9
BARTIN	5.8	6.6	5.0	6.5	7.5	5.6	6.7	7.7	5.8	8.0	8.4	7.6	7.3	8.2	6.4
ARDAHAN	5.4	6.2	4.6	6.4	7.3	5.4	6.7	7.6	5.6	8.1	8.5	7.5	7.1	7.8	6.2
İGDIR	4.8	5.4	4.0	6.0	6.9	5.1	6.4	7.3	5.3	8.6	8.7	8.4	6.4	7.2	5.5
YALOVA	6.7	7.2	6.2	7.7	8.3	7.1	8.2	8.9	7.5	8.8	9.2	8.4	8.2	8.7	7.6
KARABÜK	6.5	7.4	5.6	7.3	8.4	6.3	7.4	8.5	6.4	8.6	9.1	8.0	8.1	9.0	7.2
KİLİS	5.5	6.2	4.9	6.8	7.7	6.0	6.9	7.8	6.1	8.3	8.6	8.0	7.4	8.2	6.7
OSMANİYE	5.9	6.6	5.2	7.2	8.1	6.3	7.4	8.3	6.5	8.6	8.9	8.1	7.6	8.4	6.9
DÜZCE	6.2	6.9	5.5	7.2	8.1	6.3	7.4	8.3	6.5	8.3	8.7	7.9	7.8	8.5	7.0
TÜRKİYE	6.2	6.8	5.6	7.3	8.1	6.6	7.6	8.4	6.8	8.7	9.0	8.3	7.8	8.4	7.1
	Enaz														
	Ençok														
	Erkek>Kadın														